

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 21 (4)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1 Aprila 1925

PATENTNI SPIS BR. 2676

Dr. WALTER DORNIG, INŽINIER, BERLIN—STEGLITZ.

Postupak za poboljšanje stepena dejstva kod transformatora za umnožavanje frekvencije.

Prijava od 15 maja 1923.

Važi od 1 marta 1924.

Pravo prvenstva od 9 avgusta 1922 (Nemačka).

Kod poznatog postupka za poboljšanje stepena dejstva kod transformatora za umnožavanje frekvencije po sistemu Joly Vallauri, poboljšava se isprčavanje krivina u železnoj jezgri transformatora time, što se kod pomoćno magnetiziranih železnih jezgri, koje su nameštene dve po dve i zasićene su protivnom jednosmislenom strujom spaja jedno pomoćno kolo struje, koje nije intonirano, u razvodnom redu, koji je protivan sekundarnom namotaju, a time se poboljšava i stepen dejstva transformatora. Kod tog poznatog postupka nastaje to poboljšanje samo onda, kad je pri neparnom sekundarnom višem treperenju, pomoćno kolo struje spojeno uz namotaje, koji daju parna viša treperenja, i protivno, t. zv. privezano pomoćno kolo mora da leži uz takve namotaje obeju polovinu transformatora, kod kojih praktično ne nastaje korisna frekvencija.

Protivno tome zamisao ovog pronaleta je ta, da se kod transformatora za umnožavanje frekvencije, kod kojih se isprčavanje krivine izfiltriraju višestruke frekvencije, od osnovne frekvencije, bez protivnog magnetiziranja dveju železnih jezgri, spoji neposredno uz sekundarni namotaj ili primarni namotaj ili, kad se, kao što je preimljeno u praksi, upotrebljava samo jedan namotaj, uz taj namotaj, pomoćno kolo struje, pri čemu je broj treperenja tog pomoćnog kola harmoničan primarnoj frekvenciji. Pri tome nije potrebno da se pomoćno kolo intonira sasvim tačno na jednu određenu periodu. Njegovo sopstveno treperenje može da leži između 15 i 17 višeg treperenja. Sve više ono može da

sprovodi izvesan broj struja veće ili manje jačine sa raznom frekvencijom. Doduše najpovoljnije je, kad pomoćno kolo struje sprovodi u glavnom samo jednu određenu frekvenciju. Ovim se postupkom u velikoj meri uveličava sekundarno dejstvo odn. dejstvo potrošnje, i to i onda kad transformator za višestručavanje frekvencije nije zasićen jednosmislenom strujom, kao i onda, kad je takav slučaj.

Na crtežu je novi postupak objašnjen jednom razvodnom šemom. 1 je generator sa visokom frekvencijom ili koj bilo drugi izvor struje, 2 i 3 su primarna sredstva sa intonacijom, 4 je transformator za umnožavanje frekvencije, sa železnom jezgrom, kod koga se isprčavanjem krivine isfiltriraju više-strike frekvencije od osnovne frekvencije. 5 i 6 su sekundarna sredstva za intonaciju pomoćnog kola struje, koje je predviđeno po ovom pronaletu. Umesto samo jednog pomoćnog kola struje mogu da se uvedu dva ili više kola struje.

Protivno spojeni namotani ne upotrebljavaju se kod postupka po ovom pronaletu, jer se hoće praktično transformatoru da da samo jedan jedini namotaj za primarno-sekundarne-i pomoćne struje. Mogućnost da se smeste više namotaja na jednom transformatorskom jezgru dejstvuje kod ovog postupka tehnički samo kao jedan jedini namotaj. I raspodela transformatora u više paralelnih delova ili u seriji pojedinih delova, dejstvuje kod ovog postupka, kao jedno jedino transformatorovo jezgro.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za poboljšanje stepena dejstva kod transformatora za umnožavanje frekven- cije, naročito za bežičnu tehniku, naznačen time, što se na nerazdeljenoj ili razdeljenoj jezgri transformatora za umnožavanje frek- vencije, kod koga se isprčavanjem krivine is-

filtriraju višestruke frekvencije od osnovne frekvencije, dovezuju jedno ili više pomoćnih kola struje, koja sprovode od sekundarne frekvencije za iskorišćavanje razilažna viša treptanja primarne frekvencije.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se transformatorova jezgra ne zasićuju jednosmislenom strujom.

